DOI: 10.17986/blm.1551
Adli Tıp Bülteni 2022;27(1):24-34

Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitler/Cinsel Saldırı Mitlerine İlişkin Tutumları ve Görüşleri

Attitudes and Views of University Students on Sexual Myths/Sexual Assault Myths

Muzaffer Berna Doğan[1], Yasemin Çavuş Solmaz[1], Özgül Eycan[1], Melek Abdan[2], Merve Doğan[3], Pınar Güder[4], Sedanur Kaya[5], Zeynep Bektemur[6]

[1]İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, İstanbul, Türkiye
[2]Özel Silivri Anadolu Hastanesi, Cerrahi Servisi, İstanbul, Türkiye
[3]Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Yoğun Bakım Servisi, İstanbul, Türkiye
[4]Acıbadem International Hastanesi, Karma Servis, İstanbul, Türkiye
[5]Acıbadem Taksim Hastanesi, Karma Servis, İstanbul, Türkiye
[6]Liv Hospital Ulus, Genel Cerrahi Servisi, İstanbul, Türkiye

ÖZ

Amaç: Çalışma, bir vakıf üniversitesinde okuyan üniversite öğrencilerinin cinsel mitler/cinsel saldırı mitlerine ilişkin görüş ve tutumlarını araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Mühendislik-mimarlık fakültesi, fen-edebiyat fakültesi ve sağlık bilimleri yüksekokulu (SBYO) hemşirelik bölümünde eğitim gören 140 öğrenci örneklemi oluşturmuştur. Veri toplama araçları iki bölümden oluşmakta olup birinci bölümde sosyodemografik özellikler ve cinsellik ile ilgili sorular; ikinci bölümde araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda oluşturulan cinsel mitler ve cinsel saldırı mitleri ile ilgili 15 mit bulunmaktadır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,98±1,70 olup %48,6'sı (n=68) kadın, %51,4'ü erkektir. %32,1'i (n=45) SBYO hemşirelik bölümünde, %25,7'si (n=36) mühendislik-mimarlık fakültesindeki bölümlerde, %42,1'i (n=59) fen-edebiyat fakültesindeki bölümlerde eğitim almaktadır. Öğrencilerin en fazla iletişim araçlarından (%44,2) cinsellik ile ilgili bilgileri aldıkları, %48,6'sının (n=68) evlenmeden önceki cinsel ilişki hakkındaki düşüncesinin olumsuz olduğu görüldü. Erkeklerin, hemşirelik bölümü ve mühendislik-mimarlık fakültesi öğrencilerinin ve evlenmeden önce cinsel ilişki hakkında olumsuz görüşü olanların bazı cinsel mit/cinsel saldırı mitlerine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları sonucuna ulaşıldı.

Sonuç: Üniversite öğrencileri arasında düşük oranda da olsa söz konusu mitleri doğru kabul edenler bulunmaktadır. Bu durum, toplumsal cinsiyet rolleri, kısıtlayıcı kültürel normlar ve eğitim sisteminde cinsel saldırı ve cinsellikle ilgili eğitim ve bilgilendirmelerin yetersizliğinden kaynaklanabilir. Eğitim ve öğretim sisteminin şekillendirilmesi, üniversite öğrencilerine cinsel mitler ve cinsel saldırı mitleri ile ilgili farkındalık kazandırarak öğrencilerin doğru bilgileri edinmesine ve içselleştirmesine fayda sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel sağlık, cinsel davranış, cinsel travma, tecavüz, üniversite, öğrenci

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Muzaffer Berna Doğan, İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, İstanbul, Türkiye
E-posta: bernadogan@arel.edu.tr **ORCID ID:** orcid.org/0000-0003-0626-6582

Geliş tarihi/Received: 21.03.2021
Kabul tarihi/Accepted: 08.06.2021

©Telif Hakkı 2022 Adli Tıp Uzmanları Derneği / Adli Tıp Bülteni, Galenos Yayınevi tarafından yayınlanmıştır.
©Copyright 2022 by the The Association of Forensic Medicine Specialists / The Bulletin of Legal Medicine published by Galenos Publishing House.

ABSTRACT

Objective: This research was carried out to determine the university students' views and attitudes on sexual myths/rape myths.

Methods: The research was carried out as descriptive. The sample consisted of 140 students studying at the faculty of engineering-architecture, the faculty of science and literature, and the school of health sciences. Data collection tools consisted of two parts. In the first part, there were questions about sociodemographic characteristics and sexuality. In the second part, there were 15 myths about sexual myths and sexual assault myths created by researchers with the aid of literature.

Results: The mean age of the students participating in the study was 21.98±1.70 years, and 48.6% (n=68) were female and 51.4% were male. 32.1% (n=45) of them were in the nursing department of SBYO, 25.7% (n=36) were in the departments of the engineering-architecture faculty, and 42.1% (n=59) were in the departments of the faculty of science and literature. It was observed that the students got information about sexuality mostly from communication tools (44.2%) and 48.6% (n=68) had negative thoughts about sexual intercourse before marriage. It was concluded that men, nursing and engineering-architecture faculty students and those who had a negative opinion about sexual intercourse before marriage were significantly more likely to agree with some sexual myths/sexual assault myths.

Conclusion: There are those who accept these myths as true, albeit at a low rate, among university students. This may be due to gender roles, restrictive cultural norms, and the inadequacy of education and information on sexual assault and sexuality in the education system. Shaping the education system will provide university students' awareness about sexual myths and sexual assault myths and will help students acquire and internalize correct information.

Keywords: Sexual health, sexual behavior, sexual trauma, rape, universities, students

GİRİŞ

Cinsellik sadece tıbbi bir olgu olmayıp biyolojik, psikolojik, sosyal, kültürel, geleneksel, ahlaki, dini, antropolojik, politik ve ekonomik yönleri de bulunan kompleks bir yapıdır. Biyolojik yönden bakıldığında cinsellik; temel bir içgüdü ve otuzdan fazla hormonun ve kimyasalın katkısı ile tüm bedenin dahil olduğu bir durumdur. Cinselliğin nasıl ve kiminle yaşanacağını, zamanını, yerini ve nasıl olacağını, nasıl etkilenilip doyuma ulaşılacağını belirleyen ise psikolojik faktörlerdir. Bireyin doğduğu ve büyüdüğü aile, gelenek ve görenekler, dini ve ahlaki tutumlar, psikolojik ve biyolojik bir neden olmadan cinselliği etkileyen sosyokültürel faktörlerdendir (1).

Cinsellikle ilgili davranış, tutum ve kavramların çoğu sosyal olarak inşa edilmiş olup aynı zamanda düşünce, fantezi, istek, inanç, değer, uygulama, rol ve ilişkilerle şekillenmekte ve ifade edilmektedir. Cinsel tutumlar, cinselliğin ne zaman izin verilebileceğine ilişkin kişisel kararları, kültürel normlar hakkındaki genel inançları ve cinsel davranışların nasıl algılandığını içerebilmektedir. Cinsellikle ilgili ortak inanç, tutum ve yaklaşımlar ise kültürler arasında farklılık gösterebilmektedir. Cinsel konularla ilgili inanç, tutum ve yaklaşımlar bölgeye, bireye, yaşa ve bunun gibi unsurlara bağlı olarak cinsiyete, eğitime, aile yapısına ve bu yaklaşımı etkileyecek birçok faktöre göre şekillenebilmektedir (2-6).

Her kültür, seks ve cinsellik konusunda bazı normlara sahiptir. Bekaret, eşcinsel davranışlar, mastürbasyon, evlilik dışı cinsel beraberlik, homoseksüellik, gebelik, emzirme ve menstruasyon döneminde seks gibi konularda bazı kültürlerde tabular bulunmaktadır (7,8). Tabu; kutsal olarak düşünülen bazı nesnelere dokunulmasını veya kullanılmasını yasaklayan, yasağa uyulmadığında zarar vereceği düşünülen dini inanç olarak tanımlanmaktadır (9). Çoğunlukla aileler ve sosyal çevreler, tabuları oluşturmaktadır. Birçok ebeveyn belirli bir kültür ve eğitim düzeyine sahip olmalarına rağmen, geleneksel anlayışı benimsemekte ve cinsel konuları çocuklarına açıklamaktan kaçınmakta ve tabu olarak görmektedirler (10).

Dünya'da ve Türkiye'de bireylerin cinsel davranışlarını; dini inançlar, ön yargılar, tabular, gelenek ve görenekler önemli oranda etkilemiştir (10). Bu kuralların egemenliği, bireylerin cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkında bilgi edinmelerini engellemiştir. Türk toplumunda cinsellik, kendi başına bir tabu olup cinsellik hakkında konuşulması ayıp, cinsel arzunun varlığı günah, evlenmeden önce cinsel ilişkinin yaşanması yasak, cinsel işlev de çoğu zaman erkeğin egemenliğinde olan bir durum olarak düşünülmektedir (10). Dünya Sağlık Örgütü cinsel sağlığın; bireylerin, çiftlerin, ailelerin genel sağlık ve refahı yanında ülkelerin sosyal ve ekonomik kalkınması ile sağlanabileceğini ifade etmektedir. Bu iyilik halinin oluşması için cinselliğe ve cinsel ilişkilere pozitif ve saygılı bir yaklaşım ile birlikte, zevkli ve güvenli cinsel deneyimler yaşanması, cinselliğin zorlama, ayrımcılık ve şiddet içermemesi gerektiğini belirtmektedir (11).

Çocuklar doğduklarından itibaren ebeveynleri tarafından kadın ve erkek olmalarına göre farklı şekillerde yetiştirilmektedir. Büyüme evresinde de bulundukları kültüre göre bir kadının ve bir erkeğin yapması ya da yapmaması gereken davranışlar öğretilmektedir. Fakat, bu süreçte cinsellik hakkında abartılı, taraflı, doğru olmayan bilgiler öğrenilmekte ve benimsenmektedir (1). Sağlıklı cinsel eğitim aile içinde başlayamamakta ve bu eksiklik okullarda da giderilememektedir. Cinsellik hakkında doğru bilgilere ulaşamayan bireyler yanlış bilgiler öğrenerek farklı davranışlar edinmektedir. Bu bilgi ve tutumlar; gelecekteki cinsel hayatlarını, aile yaşamlarını ve doğurganlıklarını

etkilemektedir (10). Örneğin İran'da bireyler yetersiz cinsel sağlık bilgisine sahip olduklarının farkında olmalarına rağmen evlilik öncesi cinselliğe yol açabileceğinden dolayı cinsel eğitimi onaylamamaktadır (12).

Bu tutum ve davranış şekilleri toplum içinde cinsellik ve cinsel saldırı konuları açısından bazı mitler ortaya çıkarmaktadır. Cinsel mitler, bireyin doğru olduğunu düşündüğü, cinsellikle ilgili abartılı ve bilimsel olmayan inanışlar olarak belirtilmektedir. Bireylerin cinsellikle ilgili düşüncelerini olumsuz etkileyerek korku, başarısızlık gibi duygulara yol açabilmektedir. Benzer bir yaklaşım ile cinsel şiddete sebep olan cinsel saldırı mitleri ise; cinsel saldırı, cinsel saldırıyı gerçekleştiren fail ve mağdur ile ilgili önyargılı, doğru olmayan ve basmakalıp inançlar olarak tanımlanabilmektedir (13). Mitler; yanlış olmasına rağmen yaygın olarak benimsenmekte ve erkeklerin kadınlara yönelik cinsel saldırganlığını haklı çıkarmaya hizmet etmektedir (14). Bu mitlerin yaygınlığının toplumsal cinsiyet eşitsizliğine sebep olduğu ve bireyleri cinsellik konusunda güvensiz ve korku içinde tuttuğu ifade edilmektedir (15).

Gençlerin cinsellik, cinsel değerler ve mitler hakkında tutumlarını, düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar, üzerinde durulması gereken ve özel bir bakış açısı gerektiren konulardır (10). Cinsellik ile ilgili bilgilenme ergenlik ile başlamakta ve genç yetişkinlikte devam etmektedir. Bu bilgilendirme aile içindeki bireylerden, arkadaşlardan, iletişim araçlarından ve benzeri kaynaklardan elde edilmektedir. Bu kaynaklardan elde edilen bilgiler cinsellik ile ilgili sağlıklı bilginin edinilmesine engel olmaktadır. Önemli ölçüde eksik bilgi aktaran bu kaynaklar cinsellikle ilgili önyargı ve mitlerin genel olarak kabul görmesine katkıda bulunmaktadır (16). Bu bakımdan çalışma, toplumun geleceğinde önemli rolü olan genç yetişkinlerin cinsel ve cinsel saldırı mitleri ile ilgili bakış açılarının değerlendirilmesi için gerçekleştirilmiştir.

GEREÇ ve YÖNTEMLER

Tanımlayıcı tipte planlanan çalışmanın evrenini ilgili vakıf üniversitesinde mühendislik-mimarlık fakültesi, fen-edebiyat fakültesi ve sağlık bilimleri yüksekokulu (SBYO) hemşirelik bölümünde eğitim gören öğrenciler oluşturdu. Bu fakülteler ve yüksekokulun seçilmesinin nedenleri; ilgili alanların birbirinden farklılık göstermesi bakımından gruplarda anlamlı sonuçların çıkacağına dair düşünce ve veri toplanması için belirlenen Pazartesi gününde ilgili fakülte ve yüksekokulların dersinin olmasıdır. Araştırma Eylül 2019-Haziran 2020 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Örneklemin belirlenmesinde aşağıdaki kriterler göz önüne alındı:

- 2019-2020 eğitim-öğretim yılında eğitimi devam eden SBYO hemşirelik öğrencisi olma (SBYO hemşirelik öğrencilerinin seçilme nedeni 2. sınıfta cinsel sağlık eğitimini almış olmalarıdır),
- 2019-2020 eğitim-öğretim yılında eğitimi devam eden mühendislik-mimarlık fakültesi ve fen-edebiyat fakültesi öğrencisi olma,
- Eğitim döneminin sonlarına yaklaşmış olmaları nedeni ile 3. ve 4. sınıf öğrencisi olma,
- Çalışmaya katılmak için gönüllü olma.

Örneklem seçiminde orantısız tabakalı örneklem seçimine uygun olarak her tabakadan seçilecek örnek sayısı belirlendi. Evren içindeki her tabakanın örneklemde anlamlı ve gerekli bir büyüklükte temsil edilmesi istendiğinden SBYO hemşirelik bölümünde, mühendislik-mimarlık fakültesi ve fen-edebiyat fakültesinde eğitim gören 50'şer öğrenciye ulaşılması hedeflendi. İlgili kriterleri karşılayan katılımcılara dinlenme alanlarında ya da derse başlamadan sınıf ortamında araştırmacılar tarafından çalışma hakkında bilgi verilerek bilgilendirilmiş onamları alındı. Veri toplama formları katılımcılar tarafından elle doldurduldu. Veri toplam formunu 153 öğrenci doldurmuş olup, 13 öğrenci veri toplama formundaki soruların tamamını cevaplamaması nedeni ile örneklem dışında bırakıldı. Çalışma sonucunda örneklem 140 öğrenciden oluştu.

Veri toplama araçları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yaş, cinsiyet, okuduğu bölüm, sınıf, doğdukları bölge, annenin ve babanın eğitim durumu, cinsellik ile ilgili bilgi düzeyini yeterli bulma, evlenmeden önceki cinsel ilişki hakkındaki düşünce, cinsel partnerin olması durumu ve cinsellik ile ilgili bilgilerin kimden alındığı soruldu. İkinci bölümde araştırmacılar tarafından konu ile ilgili yapılmış çalışmalar, ölçekler ve derlemeler incelenerek oluşturulan cinsel mitler ve cinsel saldırı mitleri ile ilgili 15 mit bulunmaktadır (17-19). Bu önermelerden ilk 5 mit cinsel mitler ile ilgili, geri kalan 10 mit ise cinsel saldırı mitleri ile ilgilidir. Araştırmada katılımcıların mitleri doğru ya da yanlış bulma durumları sorgulanmıştır. Cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili oluşturulan önermelerin yanlış olarak cevaplanması beklenmektedir.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde SPPS 26 versiyonu kullanıldı. Verilerde tanımlayıcı, sıklık ve bağımlı bağımsız değişken karşılaştırmalarında ki-kare analizleri yapıldı. 2×2 tablolarda en küçük teorik frekans <5 ise Fisher Exact testi kullanıldı. rxc tablolarda ise Pearson ki-kare analizi, hesaplanan teorik frekanslar içinde 5'ten küçük olanların yüzdesi %20'den büyükse exact yöntemi uygulandı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ kabul edildi.

BULGULAR

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,98±1,70 olup %48,6'sı (n=68) kadın, %51,4'ü erkektir. %32,1'i (n=45) SBYO hemşirelik bölümünde, %25,7'si (n=36) mühendislik-mimarlık fakültesindeki bölümlerde, %42,1'i (n=59) fen-edebiyat fakültesindeki bölümlerde eğitim almaktadır.

Katılımcıların %53,6'sının (n=75) Marmara bölgesinde doğduğu belirlendi. %79,3'ü (n=111) cinsellik ile ilgili bilgi düzeyini yeterli bulduğunu, %48,6'sı (n=68) evlenmeden önceki cinsel ilişki hakkındaki düşüncesinin olumsuz olduğunu, %85,7'si (n=120) cinsel partnerinin olmadığı belirlendi. Cinsellik ile ilgili bilgilerin kimden/nereden alındığı sorusunda katılımcılara birden fazla şık işaretleyebilecekleri belirtilmiş olup en fazla iletişim araçları (%44,2), arkadaşlar (%30,7) ve öğretmen (%21,4) şıklarının işaretlendiği görüldü (Tablo 1).

Öğrencilerin %30'u kadının, %28,6'sı erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşamasını doğru bulmadığını belirtti. %12,1'i kadının ve %14,3'ü erkeğin selamlaşma şeklinin flört edip etmediğini gösterdiğine ilişkin önermeye katıldıklarını ifade etti. Öğrencilerin %12,1'inin "Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir." ve %11,4'ünün "Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir." önermesine katıldıkları belirlendi. Öğrencilerin %7,1'inin cinsel saldırıların çoğunlukla yabancılar tarafında işlendiğini düşündüğü ve %7,1'inin "Seks işçisi cinsel saldırıya uğramaz, çünkü işi budur." önermesine katıldığı görüldü. En çok doğru bulunan ilk 3 mitin sırayla; "Kadının evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.", "Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir." ve "Erkeğin selamlaşma şekli bile flört edip etmediğini gösterir." olduğu saptandı. En az doğru bulunan ilk 3 mitin ise sırayla; "Gece tek başına sokakta olan bir kadın cinsel ilişkiye girmek istiyordur.", "Kadının erkeği sekse davet etmesi ahlaksızlık ve yanlıştır." ve "Kadınların giyim tarzı bekaretinin olup olmamasıyla şekillenir." olduğu görüldü (Tablo 2).

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili önermelere verilen yanıtlar arasındaki ilişkiye bakıldığında; erkeklerin "Erkeğin, toplumca feminen olarak tanımlanan giyim tarzı, davranışları, yürüyüş şekli olması cinsel saldırıya uğramalarına davetiye çıkartır.", "Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir." ve "Cinsel saldırılar çoğunlukla yabancılar tarafından işlenir." cinsel saldırı mitlerine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları saptandı ($p<0,05$). Cinsel mitler ile ilgili önermelerde cinsiyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmadı (Tablo 3).

Hemşirelik bölümünde eğitime devam edenlerin "Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir." cinsel mitine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları saptandı ($X^2=8,734$, $p<0,05$). Hemşirelik öğrencilerinin "Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir." cinsel saldırı mitine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları belirlendi ($X^2=7,248$, $p<0,05$). Mühendislik-mimarlık fakültesinde eğitime devam edenlerin "Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir." ($X^2=6,243$, $p<0,05$) ve "Cinsel

Tablo 1. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ve cinsellik ile ilgili sorular (n=140)

	Özellikler	n	%
Cinsiyet	Kadın	68	48,6
	Erkek	72	51,4
Sınıf	3	36	25,7
	4	104	74,3
Devam edilen fakülte/yüksekokul	SBYO (hemşirelik)	45	32,1
	Mühendislik-mimarlık fakültesi	36	25,7
	Fen-edebiyat fakültesi	59	42,1
Doğdukları bölge	Marmara	75	53,6
	İç Anadolu	18	12,9
	Karadeniz	15	10,7
	Akdeniz	8	5,7
	Doğu Anadolu	8	5,7
	Güneydoğu Anadolu	8	5,7
	Ege	8	5,7
Annenin eğitim durumu	Okur yazar değil	4	2,9
	İlköğretim mezunu	58	41,4
	Lise mezunu	56	40,0
	Üniversite mezunu	19	13,6
	Lisansüstü	3	2,1
Babanın eğitim durumu	Okur yazar değil	8	5,7
	İlköğretim mezunu	35	25,0
	Lise mezunu	55	39,3
	Üniversite mezunu	39	27,9
	Lisansüstü	3	2,1
Cinsellik ile ilgili bilgi düzeyini yeterli bulma	Evet	111	79,3
	Hayır	29	20,7
Evlenmeden önceki cinsel ilişki hakkındaki düşünce	Olumlu	72	51,4
	Olumsuz	68	48,6
Cinsel partnerin olması durumu	Evet	20	14,3
	Hayır	120	85,7
Cinsellik ile ilgili bilgilerin kimden/nereden alındığı*	Anneden	14	10
	Babadan	10	7,1
	Kardeşlerden (abla/ağabey)	5	3,5
	Öğretmenden	30	21,4
	Arkadaşlardan	43	30,7
	İletişim araçlarından	62	44,2
	Sağlık personelinden	17	12,1

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir

Tablo 2. Cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili önermelere verilen yanıtlar [n(%)=140]		
	Doğru	**Yanlış**
Kadının erkeği sekse davet etmesi ahlaksızlık ve yanlıştır.	3 (%2,1)	137 (%97,9)
Kadının evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	42 (%30)	98 (%70)
Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	40 (%28,6)	100 (%71,4)
Kadının selamlaşma şekli bile flört edip etmediğini gösterir.	17 (%12,1)	123 (%87,9)
Erkeğin selamlaşma şekli bile flört edip etmediğini gösterir.	20 (%14,3)	120 (%85,7)
Kadınların giyim tarzı bekaretinin olup olmamasıyla şekillenir.	4 (%2,9)	136 (%97,1)
Kadının davetkar giyim tarzı, davranışları, yürüyüş şekli cinsel saldırıya uğramalarına davetiye çıkartır.	10 (%7,1)	130 (%92,9)
Erkeğin, toplumca feminen olarak tanımlanan giyim tarzı, davranışları, yürüyüş şekli olması cinsel saldırıya uğramalarına davetiye çıkartır.	10 (%7,1)	130 (%92,9)
Gece tek başına sokakta olan bir kadın cinsel ilişkiye girmek istiyordur.	1 (%0,7)	139 (%99,3)
Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir.	17 (%12,1)	123 (%87,9)
Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir.	16 (%11,4)	124 (%88,6)
Cinsel saldırılar çoğunlukla yabancılar tarafından işlenir.	10 (%7,1)	130 (%92,9)
Cinsel saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide fiziksel travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir.	8 (%5,7)	132 (%94,3)
Cinsel saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide psikolojik travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir.	7 (%5)	133 (%95)
Seks işçisi cinsel saldırıya uğramaz, çünkü işi budur.	10 (%7,1)	130 (%92,9)

saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide fiziksel travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir." (X^2=6,364, p<0,05) cinsel saldırı mitlerine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları görüldü (Tablo 4).

Evlenmeden önce cinsel ilişki hakkında olumsuz görüşü olanların "Kadının evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.", (X^2=18,322, p<0,05) "Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir." (X^2=33,973, p<0,05) ve "Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir." (X^2=5,051, p<0,05) önermelerine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları saptandı (Tablo 5).

TARTIŞMA

Muhafazakâr ülkelerde cinsellik bir tabu olarak görülmekte ve cinsellikle ilgili konuların konuşulmasından imtina edilmektedir. Bununla birlikte genel olarak gençlerin eğitim hayatları boyunca cinsel sağlık ile ilgili bilime dayalı bir eğitim almadığı görülmektedir. Bazı üniversitelerde ise sağlık ile ilgili bölümlerde eğitim gören öğrencilerin cinsel sağlık ile ilgili ders aldıkları görülmektedir. Genç neslin bilgilenmesi açısından cinsel sağlık eğitiminin olmaması ise cinsellikle ilgili konularda başka kaynaklardan bilgi alma ihtiyacını doğurmakta ve güvensiz kaynaklardan edinilen bilgiler gençlerin cinsel mitlere/cinsel saldırı mitlerine inanmalarına ve yetersiz bilgiye sahip olmalarına neden olmaktadır (20,21).

Cinsel mitler ile ilgili bakış açısının cinsel saldırı mitlerine de sebep olduğu düşünülmektedir. Zira cinsel saldırı mitlerini kabul etme, cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargılar, cinsel muhafazakarlık ve kişilerarası şiddetin kabulü ile ilişkili olup cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargılar ve cinsel muhafazakarlık cinsel mitlerin bir sonucudur. Bu durum mağdura bakış açısını ve davranış şeklini dolaylı ya da doğrudan etkilemektedir (22).

Toplumun geleceğine yön verecek olan üniversite öğrencilerinin cinsel mitler/cinsel saldırı mitlerine ilişkin görüş ve tutumlarının belirlenmesi, olumsuz tutumların değiştirilmeye çalışılması toplum açısından sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi açısından önemlidir. Üniversite ortamında ise özellikle hemşirelik öğrencilerinin farklı ve benzersiz bir değeri vardır. Bütüncül bir bakış açısıyla hastalarına bakması beklenen hemşireler, cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile başa çıkmada uygun tutum, davranış ve hemşirelik bakımı ile bireylere yaklaşabilmelidir. Böylece cinsel mitlerden kaynaklanabilecek ve sadece var olan cinsel sorunları ortadan kaldırmaya yönelik gerçekleştirilecek davranış şekilleri yanında bunları oluşmadan da önleyebilmeye yönelik adımlar atılabilir. Aynı zamanda cinsel saldırı mitleri açısından hemşirelerin, cinsel saldırının hukuki temellerini bilmeleri yanında, mağdurda bulunabilecek kanıtların korunması, saklanması ve hemşirelik bakımı yaklaşımlarını profesyonelleştirmesi gerekmektedir. Bu şekilde cinsel saldırı mitleri hakkındaki algılarının ve cinsel saldırı vakalarında sorumluluk almalarının olumlu yönde etkileneceği varsayılmaktadır (23,24). Bu bakımdan farklı fakültelerde eğitime devam eden öğrenciler ile birlikte cinsel sağlık eğitimi alan hemşirelik öğrencilerinin konu ile ilgili tutum ve davranış şekillerini değerlendirmek ve farklılıkları görmek açısından gerçekleştirilen çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 3. Cinsiyet ile cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili önermelere verilen yanıtlar arasındaki ilişki (n=140)

Cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri	Cinsiyet	Doğru	Yanlış	x^2	p
Kadının erkeği sekse davet etmesi ahlaksızlık ve yanlıştır.	Kadın	0 (%0,0)	68 (%100,0)		
	Erkek	3 (%4,2)	69 (%95,8)		0,245
	Toplam	3 (%2,1)	137 (%97,9)		
Kadının evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	Kadın	18 (%26,5)	50 (%73,5)		
	Erkek	24 (%33,3)	48 (%66,7)	0,492	0,483
	Toplam	42 (%30,0)	98 (%70,0)		
Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	Kadın	21 (%30,9)	47 (%69,1)		
	Erkek	19 (%26,4)	53 (%73,6)	0,161	0,688
	Toplam	40 (%28,6)	100 (%71,4)		
Kadının selamlaşma şekli bile flört edip etmediğini gösterir.	Kadın	5 (%7,4)	63 (%92,6)		
	Erkek	12 (%16,7)	60 (%83,3)	2,038	0,153
	Toplam	17 (%12,1)	123 (%87,9)		
Erkeğin selamlaşma şekli bile flört edip etmediğini gösterir.	Kadın	8 (%11,8)	60 (%88,2)		
	Erkek	12 (%16,7)	60 (%83,3)	0,344	0,557
	Toplam	20 (%14,3)	120 (%85,7)		
Kadınların giyim tarzı bekaretinin olup olmamasıyla şekillenir	Kadın	1 (%1,5)	67 (%98,5)		
	Erkek	3 (%4,2)	69 (%95,8)		0,620
	Toplam	4 (%2,9)	136 (%97,1)		
Kadının davetkar giyim tarzı, davranışları, yürüyüş şekli cinsel saldırıya uğramalarına davetiye çıkartır.	Kadın	2 (%2,9)	66 (%97,1)		
	Erkek	8 (%11,1)	64 (%88,9)		0,098
	Toplam	10 (%7,1)	130 (%92,9)		
Erkeğin, toplumca feminen olarak tanımlanan giyim tarzı, davranışları, yürüyüş şekli olması cinsel saldırıya uğramalarına davetiye çıkartır.	Kadın	1 (%1,5)	67 (%98,5)		
	Erkek	9 (%12,5)	63 (%87,5)		0,018*
	Toplam	10 (%7,1)	130 (%92,9)		
Gece tek başına sokakta olan bir kadın cinsel ilişkiye girmek istiyordur.	Kadın	1 (%1,5)	67 (%98,5)		
	Erkek	0 (%0,0)	72 (%100,0)		0,486
	Toplam	1 (%0,7)	139 (%99,3)		
Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir	Kadın	3 (%4,4)	65 (%95,6)		
	Erkek	14 (%19,4)	58 (%80,6)	6,066	0,014*
	Toplam	17 (%12,1)	123 (%87,9)		
Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir.	Kadın	4 (%5,9)	64 (%94,1)		
	Erkek	12 (%16,7)	60 (%83,3)	3,023	0,082
	Toplam	16 (%11,4)	124 (%88,6)		
Cinsel saldırılar çoğunlukla yabancılar tarafından işlenir.	Kadın	1 (%1,5)	67 (%98,5)		
	Erkek	9 (%12,5)	63 (%87,5)		0,018*
	Toplam	10 (%7,1)	130 (%92,9)		
Cinsel saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide fiziksel travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir.	Kadın	2 (%2,9)	66 (%97,1)		
	Erkek	6 (%8,3)	66 (%91,7)		0,276
	Toplam	8 (%5,7)	132 (%94,3)		
Cinsel saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide psikolojik travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir.	Kadın	3 (%4,4)	65 (%95,6)		
	Erkek	4 (%5,6)	68 (%94,4)		1,000
	Toplam	7 (%5,0)	133 (%95,0)		
Seks işçisi cinsel saldırıya uğramaz, çünkü işi budur.	Kadın	2 (%2,9)	66 (%97,1)		
	Erkek	8 (%11,1)	64 (%88,9)		0,098
	Toplam	10 (%7,1)	130 (%92,9)		

x^2: ki kare *p<0,05 anlamlı olarak kabul edildi

Tablo 4. Devam edilen fakülte/yüksekokul ile cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili bazı önermelere verilen yanıtlar arasındaki ilişki (n=140)

Cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri	Devam edilen fakülte/ yüksekokul	Doğru	Yanlış	x^2	p
Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	SBYO (Hemşirelik)	20 (%44,4)	25 (%55,6)	8,734	0,013*
	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	6 (%16,7)	30 (%83,3)		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	14 (%23,7)	45 (%76,3)		
	Toplam	40 (%28,6)	100 (%71,4)		
Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir.	SBYO (Hemşirelik)	6 (%13,3)	39 (%86,7)	6,243	0,044*
	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	8 (%22,2)	28 (%77,8)		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	3 (%5,1)	56 (%94,9)		
	Toplam	17 (%12,1)	123 (%87,9)		
Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir.	SBYO (Hemşirelik)	9 (%20,0)	36 (%80,0)	7,248	0,027*
	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	5 (%13,9)	31 (%86,1)		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	2 (%3,4)	57 (%96,6)		
	Toplam	16 (%11,4)	124 (%88,6)		
Cinsel saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide fiziksel travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir.	SBYO (Hemşirelik)	4 (%8,9)	41 (%91,1)	6,364	0,047*
	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	4 (%11,1)	32 (%88,9)		
	Fen-Edebiyat Fakültesi	0 (%0,0)	59 (%100,0)		
	Toplam	8 (%5,7)	132 (%94,3)		

x^2: ki kare *p<0,05 anlamlı olarak kabul edildi

Tablo 5. Evlenmeden önce cinsel ilişki hakkındaki düşünce ile cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili bazı önermelere verilen yanıtlar arasındaki ilişki (n=140)

Cinsel Mitler/Cinsel Saldırı Mitleri	Evlenmeden önce cinsel ilişki	Doğru	Yanlış	x^2	p
Kadının evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	Olumlu	10 (%13,9)	62 (%86,1)	18,322	0,000*
	Olumsuz	32 (%47,1)	36 (%52,9)		
	Toplam	42 (%30,0)	98 (%70,0)		
Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.	Olumlu	5 (%6,9)	67 (%93,1)	33,973	0,000*
	Olumsuz	35 (%51,5)	33 (%48,5)		
	Toplam	40 (%28,6)	100 (%71,4)		
Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir.	Olumlu	4 (%5,6)	68 (%94,4)	5,051	0,025*
	Olumsuz	12 (%17,6)	56 (%82,4)		
	Toplam	16 (%11,4)	124 (%88,6)		

x^2: ki kare *p<0,05 anlamlı olarak kabul edildi

Ziya'nın (19) 2015 yılındaki farklı bölümlerden 214 öğrenci ile gerçekleştirdiği yüksek lisans tez çalışmasında; öğrencilerin %33,6'sı cinsellikle ilgili bilgileri arkadaşlarından, %38,3'ü iletişim araçlarından, %3,3'ü öğretmeninden aldığını belirtmiştir. Aydın'ın 2019 yılında yayımladığı İstanbul'da farklı üniversite ve farklı bölümlerden 288 öğrenci ile gerçekleştirdiği çalışmada ise cinsellik ile ilgili bilgilerin %27,4 ile arkadaştan, %20,8 ile anneden, %20,5 ile medyadan, %13,5 ile öğretmenden alındığı sonucuna ulaşılmıştır (25). Çalışmamızda ise bu bilgilerin çoğunlukla iletişim araçlarından, arkadaşlardan ve öğretmenlerden alındığı saptandı. Yapılan çalışmalarda cinsellik hakkında bilgi edinilen kaynakların sıralaması değişse de benzer özellikler taşıdığı ve iletişim araçlarından önemli ölçüde bu bilgilerin alındığı dikkati çekmektedir. Bu durumun teknolojinin ilerlemesiyle birlikte, bireylerin internet ve sosyal medya kaynaklarına daha kolay biçimde ulaşması, bir tabu olan

cinsellik ile ilgili bilgilerin herhangi bir aracıya ihtiyaç olmadan doğrudan ulaşma isteği ile ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Türkiye'de üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalar incelendiğinde genel bir yaklaşım olarak çoğunluk tarafından evlilik öncesi cinsel ilişkinin doğru olmadığının belirtildiği görülmektedir (10,26-28). Çalışmamızda ise farklı olarak öğrencilerin yaklaşık yarısının evlenmeden önce cinsel ilişkiye olumsuz baktığı ve çoğunlukta olmadığı görüldü. Batı ülkelerindeki gençlerde evlilik öncesi cinsel ilişkinin daha kabul edilebilir olduğu ve evlilik öncesi cinsel ilişki için cinsiyetler arasında genel olarak farkın kalmadığı belirtilmektedir (29). Geleneksel bir yapıya sahip olan Türkiye'de dini, siyasi, sosyolojik, kişisel vb. nedenlerden dolayı evlilik öncesi cinsel ilişkinin doğal olmadığı şeklinde yaklaşım sergilendiği görülmektedir. Çalışmamızda her ne kadar evlilik öncesi cinsel ilişkiyi doğru bulmayan grup çoğunlukta olmasa da yarısının bu görüşte olması da söz konusu geleneksel yapının bir uzantısı olduğu şeklinde yorumlanabilir. Çoğunluk olmamasının nedenleri arasında çalışmanın İstanbul gibi daha batılılaşmış bir şehirde yapılmış olması ve dahil edilen fakültelerin ve yüksekokulun etkisinin olması sayılabilir. Aronowitz ve ark.'nın (30) Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) 237 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin %44,5'i cinsel ilişki için evliliği beklemeyeceklerini, Ziya'nın (19) yüksek lisans çalışmasında ise katılımcıların %57,5'i evlenmeden önce cinsel ilişkiye olumlu baktıklarını belirtmiştir. Çalışmamızda evlilik öncesi cinsel ilişkiye olumlu bakanların yine yarı oranda olduğu görülmüş olup ilgili çalışmalar ile benzer sonuçlar elde edilmiştir. ABD'de gerçekleştirilen çalışmada evlilik öncesi cinsel ilişkiye bakışı da içeren normlar sosyal normlar olarak belirtilmiş olup sosyal normları kabul etme ile cinsel davranışları belirten mitler arasında pozitif bir korelasyon saptanmıştır (30). Normlar bir toplumda yaşayan insanların neyi, ne zaman ve nasıl yapmaları gerektiğini bildiren kaideler (31) olup evlilik öncesi cinsel ilişkiye bakışı olumlu olarak belirten katılımcıların oranının çalışmamıza çok yakın olduğu görülmüştür. Ziya'nın (19) çalışmasında ise örneklem gruplarının benzer olmasının bu benzerliği çıkardığı düşünülmüştür.

Müslüman ülkeler ile Çin, Japonya gibi bazı doğu ülkelerinde özellikle kadınlar için cinsellik konusunda mitlerin daha fazla olduğu ve kadınların evlilik öncesi cinsel ilişki yaşaması düşüncesinin genel olarak kabul edilmediği görülmektedir. Türkiye'de yapılan çalışmalarda benzer olarak evlilik öncesi cinsel ilişki yaşayabilecek kişilerin çoğunlukla erkekler olduğu ya da olabileceği belirtilmektedir (2,26,32-34). Yine Türkiye'de erkeklerin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşamasının olağanlaştırıldığı ve erkekler açısından daha özgür algılandığı ve buna hoşgörü ile yaklaşıldığı dikkati çekerken, kadınların evlenmeden önce cinsel ilişki yaşamaları konusunda daha fazla olumsuz tutum sergilendiği görülmektedir (35). Çalışmamızda ise farklı olarak söz konusu mitlerde, öğrencilerin %30'u kadının, %28,6'sı erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşamasını doğru bulmadığını belirtti. Çalışmadaki mitler içinde en fazla bu iki mite katılımın olduğu görüldü. Bu oranın cinsiyetler arasında çok yakın olması ise kadın ve erkek olmanın evlilik öncesi cinsel ilişki tutumuna farklı şekilde yaklaşılmadığını göstermektedir. Bu farklı sonuca çalışmaya dahil edilen fakültelerin ve yüksekokulun ve örneklemin küçük olmasının neden olmuş olabileceği düşünülmüştür.

Genel olarak cinsel mitler/cinsel saldırı mitleri ile ilgili oluşturulan 15 önermeye bakıldığında beklenen bir sonuç olarak cevapların çoğunlukla yanlış olarak belirtildiği görüldü. Önermeler öğrencilerin çoğunluğu tarafından yanlış olarak kabul edilse de bütün önermelerde az da olsa doğru olduğunu düşünen öğrenciler bulunmaktadır. Özellikle ilk 5 mit olan cinsel mitlere katılımın daha yüksek olduğu belirlendi. Bu mitlerden "Kadının erkeği sekse davet etmesi ahlaksızlık ve yanlıştır." mitine katılmama oranı çalışmamızda yüksek bir orandayken Ziya'nın (19) çalışmasında benzer mite katılmama oranının çok düşük olduğu dikkati çekmiştir. Çalışmamızdaki üniversite öğrencileri arasında cinsellikle ilgili ders alanların olmasının bu mite katılmama oranını yükselttiği şeklinde yorumlanabilir.

İstanbul'daki bir üniversitenin İşletme ve Veterinerlik Fakülteleri'nde 407 öğrenci ile yapılan çalışmada, Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği uygulanmıştır. Ölçekten alınan toplam puan tecavüz mitlerinin kabul durumunun düşük olduğunu göstermiştir (24). Çalışmamızda da katılımcıların cinsel saldırı mitleri ile ilgili önermelere genel olarak katılmadığı saptandı. Her ne kadar çalışmamızda mit bazlı değerlendirme yapılmış olsa da söz konusu çalışmada tecavüz mitleri bütüncül olarak değerlendirmiş ve çalışmamız ile benzer olarak bu mitlere katılmamanın daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu benzerliğin çıkmasındaki nedenler arasında, İstanbul'da bir üniversitede ve gelenekselliğin daha az görüldüğü bir şehirde yapılmış olması ve sosyokültürel benzerliğin bulunması sayılabilir.

Yılmaz ve Oskay (24) çalışmasında erkeklerin kadınlara göre tecavüz mitlerini daha fazla onayladıklarını belirtmiştir. Jamshed ve Kamal'ın (36) Pakistan'da yaptığı çalışmada da benzer şekilde erkeklerin kadınlara kıyasla tecavüz mitlerine daha fazla inandıkları saptanmıştır. Hayes ve ark.'nın (37) ve McMahon'un (38) çalışmalarında erkeklerin tecavüz mitlerini kadınlara oranla daha fazla oranda kabul ettiklerini belirtmiştir. Benzer sonuçlar üniversite öğrencileri ile yapılan birçok çalışmada görülmüştür (15,30,39-41). Bu çalışmada da literatürle uyumlu olarak erkeklerin kadınlara oranla cinsel saldırı mitlerini daha fazla kabul ettikleri saptanmıştır. Bu sonuç, geleneksel cinsiyet rollerine sahip olan erkeklerin, cinsel saldırı olarak nitelendirilen eylemleri kabul etmeleri için çok sayıda makul sebep ve mağdurda olası hatalar arama eğiliminde oldukları ve cinsel eylemin hangi aşamada cinsel saldırıya dönüştüğü ya da kimler tarafından gerçekleştirildiği hususunda yanlış bilgilere sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Yılmaz ve Karataş'ın (42) 31 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirdiği kalitatif çalışma sonucunda, katılımcıların yarısının cinselliğin erkek ve kadın tarafından farklı yorumlandığı, erkeklerin evlenmeden önce cinsel deneyimi olması beklenirken kadınlardan beklenmediği belirtilmiştir. Çalışmamızda ise Yılmaz ve Karataş'ın (42) çalışmasından farklı olarak hemşirelik bölümü öğrencilerinin "Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir." önermesine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları saptanmıştır. Çalışmamıza benzer olarak, ebelik öğrencileri ile yapılan bir çalışmada %87,2'sinin "Erkekler evlenmeden önce cinsel ilişkiye girebilir." önermesine katılmadığı görülmüştür (43). Literatürde taranan çalışmalarda genellikle kadınların evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması ile ilgili cinsel mitler sorgulanırken, araştırmamızda erkekler açısından da bu mitin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu önermeye en fazla katılan hemşirelik öğrencileri olmuştur. Özellikle hemşirelik öğrencilerinin bu cinsel mite daha fazla katılmasının nedeni olarak hemşirelik eğitimleri boyunca kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği ve cinsel sağlık gibi dersleri almaları nedeni ile pozitif ayırımcı tutum ve davranış sergilemeleri ve bu sebeple geleneksel yaklaşımdan uzaklaşmaları olabilir. Yine "Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir." önermesine anlamlı düzeyde daha çok katılanların hemşirelik öğrencilerinin olması ise tartışılması gereken bir konudur. Ogunfowokan ve ark.'nın (44) Nijerya'daki bir üniversitede 130 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirdikleri tecavüz mitleri ile ilgili çalışmada hemşirelerin çoğunluğunun tecavüzden mağdurların sorumlu olduğunu belirttiği sonucu çıkmıştır. Bu önermeye hemşirelik öğrencilerinin daha fazla katılmış olması Nijerya'da gerçekleştirilen çalışma ile benzerlik göstermektedir. Schwartz ve Leggett (45), mağduru cinsel saldırı öncesindeki davranışlarından dolayı sorumlu tutmanın; örneğin alkol almış olmasının yaşadığı cinsel saldırıdan en azından kısmen sorumlu tutulması için yetebildiğini ifade etmiştir. Çalışmamızda hemşirelik öğrencilerinin kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği ve cinsel sağlık dersi almış olması sebebi ile bu mite katılmaması beklenmektedir. Fakat bu mite katılmalarına sosyal çevre, kültürel yapı, sosyal normlar, iletişim araçlarında kadına yaklaşım, yetiştiriliş tarzı gibi kişisel görüşlerini şekillendirecek etmenlerin katkı sağladığı şeklinde yorum yapılmıştır.

Kadının cinsel ilişkide net bir "hayır" demediği, yeterince direnç sergilemediği ya da cinsel saldırı için zemin hazırladığı gibi kadına yönelik suçlayıcı tutumlar kullanıldığı görülmektedir. Çalışmamızda Mühendislik-Mimarlık Fakültesi öğrencilerinin "Bir kişi cinsel ilişkiye başta "Evet" demiş, sonrasında "Hayır" demişse karşıdaki partnerin cinsel ilişkiye devam etmesi normaldir." önermesine anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları belirlenmiştir. Mühendislik-mimarlık fakültesinden çalışmaya katılan erkek oranının (%86,1) fazla olmasından dolayı bu mitlere katılma durumunun yüksek olduğu düşünülmüştür. Söz konusu mitin cinsiyet arasındaki ilişkisine bakıldığında da erkeklerin bu miti anlamlı düzeyde daha fazla onayladığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine "Cinsel saldırı mağduru olduğunu belirten bir kişide fiziksel travmanın olmaması cinsel ilişkiyi istediğini gösterir." mitinin de aynı fakülte öğrencileri tarafından daha fazla onaylandığı belirlenmiştir. Bu mite inanmalarının nedenleri arasında cinsel sağlık eğitimi almamış olmamaları sayılabilir.

Çalışmaya katılan öğrenciler arasında evlenmeden önce cinsel ilişki hakkında olumsuz görüşü olanların "Kadının evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir.", "Erkeğin evlenmeden önce cinsel ilişki yaşaması doğru değildir." önermelerine anlamlı düzeyde daha çok katılmaları beklenen bir sonuçtur. Yine bu konu ile ilgili olarak evlilik öncesi cinsel ilişkiye olumlu bakmadığını belirten üniversite öğrencilerinin olduğu benzer çalışmalar mevcuttur (16,43,46). Schwartz ve Leggett (45), mağduru cinsel saldırı öncesindeki davranışlarından dolayı sorumlu tutmanın; örneğin alkol almış olmasının yaşadığı cinsel saldırıdan en azından kısmen sorumlu tutulması için yetebildiğini ifade etmiştir. Evlilik öncesi cinsel ilişkiye olumsuz bakanların "Kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, bunu hak etmiştir." önermesine anlamlı düzeyde daha fazla katılmasının nedeni olarak geleneksel cinsiyet rollerine daha fazla önem vermeleri ve cinsel saldırı durumunda mağduru suçlama ve sorumluluğunun olduğunu kabul etme düzeylerinin daha fazla olması olarak yorumlanmıştır.

SONUÇ

Çalışma sonucunda erkeklerin cinsel mitlere, hemşirelik bölümü öğrencilerinin bir cinsel mit ve bir cinsel saldırı mitine, mühendislik-mimarlık fakültesinde eğitime devam edenlerin iki cinsel saldırı mitine, evlenmeden önce cinsel ilişki hakkında olumsuz görüşü olanların evlilik öncesi cinsel ilişki mitlerine ve bir cinsel saldırı mitine anlamlı düzeyde daha çok katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Düşük oranda da olsa üniversite öğrencileri arasında söz konusu mitleri doğru bulanların olması; cinsiyet rolleri, kısıtlayıcı kültürel, sosyal normlar ile bağlantılı olup eğitim sisteminde cinsel saldırı ve cinsellikle ilgili eğitim ve bilgilendirmelerin olmayışından kaynaklanabilir.

Gelecek nesili oluşturan üniversite öğrencileri için cinsel mitler ve cinsel saldırı mitlerini anlamaları, doğru bilgileri öğrenmeleri, içselleştirmeleri ve farkındalıklarını artırmak amacı ile eğitim sisteminin şekillendirilmesi üniversite öğrencileri arasında bu mitleri destekleyici tutumları azaltmada yarar sağlayacaktır.

Çalışmamızdaki örneklem genel populasyon içindeki diğer grupları temsil etmemesi yanında Türkiye'deki üniversite öğrencilerini de temsil etmemektedir. Farklı değişkenlere sahip grupları dikkate almak için gelecekte yapılacak araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

ETİK

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurulundan 26.02.2020 tarih ve 2020/02 sayı ile izin alınmış olup Helsinki Bildirgesi'ne kriterleri göz önünde bulundurulmuştur.

Danışman Değerlendirmesi: Dış danışmanlarca değerlendirilmiştir.

Yazarlık Katkıları

Konsept: M.B.D., Dizayn: M.B.D., Y.Ç.S., Ö.E., Veri Toplama veya İşleme: M.B.D., M.A., M.D., P.G., S.K., Z.B., Analiz veya Yorumlama: M.B.D., Y.Ç.S., Ö.E., Literatür Arama: M.B.D., Y.Ç.S., Yazan: M.B.D., Y.Ç.S., Ö.E.

Çıkar Çatışması: Yazarlar tarafından çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar tarafından finansal destek almadıkları bildirilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Cinsel Eğitim Tedavi Araştırma Derneği (CETAD) [Internet]. Cinsel Yaşam ve Sorunları 1. Bilgilendirme Dosyası Basın Bülteni 2006 Ekim [Erişim:22.09.2020]. Erişim adresi: https://cetad.org.tr/CetadData/Books/21/1-bilgilendirme-dosyasi-basin-bulteni-31-ekim-2006-istanbul.pdf
2. Askun D, Ataca B. Sexuality Related Attitudes and Behaviors of Turkish University Students. Arch Sex Behav. 2007;36(5):741-752. https://doi.org/10.1007/s10508-007-9186-z
3. Erbil N. Relationship Between Sexual Myths and Sexual Function of Women. International Journal of Caring Sciences. 2019;12(3):1570-1579.
4. Marks MJ, Fraley RC. The Sexual Double Standard: Fact or Fiction. Sex Roles. 2005;52(3-4):175-186. https://doi.org/10.1007/s11199-005-1293-5
5. Ogur P, Utkualp N, Aydınoğlu N. Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsellikle İlgili İnanışları. Sted. 2016;25(1):13-21. file:///C:/Users/Sevinc/AppData/Local/Temp/DuranErgnalkanKarada.pdf
6. T.C Sağlık Bakanlığı [Internet]. Türkiye Üreme Sağlığı Programı Hizmet Çerçevesi Raporu 2004 [Erişim 24.09.2020]. Erişim adresi: https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/Yayin/427
7. Aksoy Derya Y, Timur Taşhan S, Uçar T, Karaaslan T, Akbaş Tunç Ö. Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumların Cinsel Tabulara Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2017;6:1-8. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/371787
8. T.C Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü [Internet]. Gençlere Yönelik Üreme Sağlığı Hizmetleri Katılımcı Kitabı 2009 [Erişim 24.09.2020]. Erişim adresi: https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/Yayin/328
9. Türk Dil Kurumu [Internet]. Güncel Türkçe Sözlük 2020 [Erişim 27.09.2020]. Erişim adresi: http://sozluk.gov.tr/
10. Civil B, Yıldız H. Erkek Öğrencilerin Cinsel Deneyimleri ve Toplumdaki Cinsel Tabulara Yönelik Görüşleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi. 2010;3(2):58-64. https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/4551/58-64_pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y
11. World Health Organization [Internet]. Sexual health [Erişim Tarihi 24.09.2020]. Erişim adresi: http://www.who.int/topics/sexual_health/en/
12. Tabatabaie A. Constructing The İdeal Muslim Sexual Subject: Problematics Of School-Based Sex Education in Iran. Sex Education. 2015;15(2):204-216. https://doi.org/10.1080/14681811.2014.992066
13. Eker T, Erdener E. Tecavüze İlişkin Kültürel Mitler ve Mitlerin Kabul Edilmesine Etki Eden Faktörler. Türk Psikoloji Yazıları. 2011;14(28):60-72. https://www.psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpy13019961201100000m000114.pdf
14. Kress VE, Shepherd JB, Anderson RI, Petuch AJ, Nolan JM, Thiemeke D. Evaluation of The Impact of a Coeducationalsexual Assault Prevention Program on College Students' Rape Myth Attitudes. Journal of College Counseling. 2006;9(2):148-157. DOI: 10.1002 / j.2161-1882.2006.tb00101.x
15. Yancı F, Alioğlu F, Polat A. Attribution of Blame in Rape and Examination of Rape Myths in Terms of Different Variables. The Journal Of Neurobehavioral Sciences. 2018;(2):106-114.
16. Aygin D, Açıl H, Yaman Ö, Yılmaz AÇ. Üniversitede Okuyan Kadın Öğrencilerin Cinsel Mitler ile İlgili Görüşleri. Androl Bülteni. 2017;19(2):44-49. https://doi.org/10.24898/tandro.2017.06025
17. Çoklar I, Meşe G. Illinois Tecavüz Mitleri Kabul Ölçeği Kısa Formunu Türkçe'ye Uyarlama Çalışması. Psikoloji Çalışmaları. 2015;34(2):53-64. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/404898
18. Yalçın MA. Cinsel Saldırı Suçu Mağduru Kadınlara Karşı Toplumsal Tutumlar [Yüksek lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi; 2016. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=mGlOVr89Zdcv3RVXhc_Hig&no=J7EbInP2ZUNeHtP8u6gmww
19. Ziya AZ. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel Bilgi Düzeyleri ve Cinsel Tutumları Arasındaki İlişkiler [Yüksek lisans Tezi]. İstanbul: Haliç Üniversitesi; 2015. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=quP4jZBR1R7rsg4H5n-5Mw&no=j_2Rpf6ivrGGlkF9NHNWVg
20. Evcili F, Gölbasi Z. Sexual Myths and Sexual Health Knowledge Levels of Turkish University Students. Sexuality & Culture. 2017;21:976-990. https://doi.org/10.1007/s12119-017-9436-8
21. Vefikuluçay Yılmaz D, Güner Emül T, Uzel A, Değirmenci F, Buldum A, Aksu A, ve ark. Determination of Nursing Students' Sexual Myths. Arch Health Sci Res. 2020;7(1):8-14. https://doi.org/10.5152/ArcHealthSciRes.2020.565110
22. Hayes RM, Lorenz K, Bell KA. Victim Blaming Others: Rape Myth Acceptance And The Just World Belief. Feminist Criminology. 2013;8(3):202-220. https://doi.org/10.1177/1557085113484788
23. Ozan S, Aras Ş, Semin SS, Orçin E. Sexual Attitudes and Behavioral Characteristics of the Students of Dokuz Eylul University Faculty of Medicine. J DEU Med. 2004;18(1):27-39. https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/3812/18-1-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
24. Yılmaz B, Oskay Ü. Üniversite Öğrencilerinin Tecavüz Mitlerine İlişkin Görüşleri. Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi. 2020;17(4):328-334. https://jer-nursing.org/Content/files/sayilar/37/328-334.pdf
25. Aydın M. Lisans Öğrencilerinin Cinsel Sağlık Eğitimi ve Cinsel Sağlık İle İlgili Bilgi ve Görüşleri. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi. 2019;5(1) 1-13. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/705287
26. Karabulutlu Ö, Yılmaz D. Sexual Myths Among University Students by Gender. Sted. 2018;27(3):155-164.
27. Evgin D, Caner N, Küçük Öztürk G, Calpbinici P. The opinions universıty students about early marriage and child brides. The Journal of International Social Research. 2018;11(55):480-489. https://doi.org/10.17719/jisr.20185537221
28. Tokuç B, Berberoğlu U, Varol Saraçoğlu G, Çelikkalp Ü. Opinions of health college students on premarital sex induced abortions and contraceptive use of young people. Türkiye Halk Sağlığı Dergisi. 2011;9(3):166-173. https://doi.org/10.20518/tjph.173062
29. Ebeoğlu M, Karacan E. Cinsellikle ilgili konularda iletişim ile evlilik öncesi cinselliğe düzeyinin ve cinsiyetin rolü. Ege Eğitim Dergisi. 2019;20(1):1-19. https://doi.org/10.12984/egeefd.442010
30. Aronowitz T, Lambert CA, Davidoff S. The Role of Rape Myth Acceptance in The Social Norms Regarding Sexual Behavior Among College Students. J Community Health Nurs. 2012;29(3):173-182. doi.org/10.1080/07370016.2012.697852
31. Eroğlu E. Geçmişten Günümüze Sosyal Normlar. Akademik Bakış Dergisi. 2015;50:299-308. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/383061

32. Ozan S, Aras S, Semin S, Orcin E. Sexual attitudes and behaviors among medical students in Dokuz Eylul University, Turkey. Eur J Contracept Reprod Health Care. 2009;10(3):171-183. DOI: 10.1080/13625180500282205
33. Yıldırım T. Üniversite çağındaki ergenlerin cinsel bilgi, tutum ve davranışları [Yüksek lisans tezi]. Edirne: Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Edirne; 2008. https://dspace.trakya.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/trakya/275/0069748.pdf?sequence=1&isAllowed=y
34. Deniz AB, Aydemir İ. Determination of the Ideas of University Students Related to family and marriage. Journal of Society Social Work. 2021;32(1):59-78. https://doi.org/10.33417/tsh.799078
35. Şahin D, Şimşek F, Seyisoğlu H. Cinsel Yaşam ve Sorunları. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları. 2007. https://www.cetad.org.tr/CetadData/Books/21/pdf-dosyasini-indirmek-icin-tiklayiniz.pdf (Erişim Tarihi: 15.05.2021).
36. Jamshed N, Kamal A. Prevalence of Rape Myths And Sexual Double Standards Among University Students in Pakistan. J Interpers Violence. 2021;36(15-16):8653-8667. DOI: 10.1177/0886260519844282
37. Hayes RM, Abbott RL, Cook S. It's Her Fault: Student Acceptance of Rape Myths on Two College Campuses. Violence Against Women. 2016;22(13):1540-1555. DOI: 10.1177/1077801216630147
38. McMahon S. Rape Myth Beliefs and Bystander Attitudes Among Incoming College Students. J Am Coll Health. 2010;59(1):3-11. DOI: 10.1080/07448481.2010.483715
39. Barnett MD, Hale TM, Sligar KB. Masculinity, Femininity, Sexual Dysfunctional Beliefs, And Rape Myth Acceptance Among Heterosexual College Men And Women. Sexuality & Culture. 2017;21:741-753. https://doi.org/10.1007/s12119-017-9420-3
40. Kamdar ZN, Kosambiya JK, Chawada BL, Verma M, Kadia A. Rape: Is it a lifestyle or behavioral problem? Indian J Psychiatry. 2017;59(1):77-82. DOI: 10.4103/psychiatry.IndianJPsychiatry_78_16
41. Sivagnanam G, Bairy KL, D'Souza U. Attitude towards rape: A comparative study among prospective physicians of Malaysia. Med J Malaysia. 2005;60(3):286-93. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28529364/
42. Yılmaz M, Karataş B. Opinions of Student Nurses on Sexual Myths; A Phenomenological Study. Sexuality and Disability. 2018;36:277-289. https://doi.org/10.1007/s11195-018-9517-0
43. Mavi Aydoğdu SG, Uzun B, Murat Öztürk D. Ebelik Öğrencilerinin Evlilik Dışı Cinsel İlişki Hakkındaki Görüş ve Tutumları. Androl Bul. 2019;21:97-104. https://www.doi.org/10.24898/tandro.2019.07269
44. Ogunfowokan AA, Olajubu AO, Oginni MO, Gbenu FE. Rape Myth Acceptance Among Nurses Undergoing Baccalaureate Nursing Degree Programme in a Nigerian University. International Journal of Caring Sciences. 2019;12(3):1857-1870. http://www.internationaljournalofcaringsciences.org/docs/59_ogunfowokan_original_12_3.pdf
45. Schwartz MD, Leggett MS. Bad Dates or Emotional Trauma? The Aftermath of Campus Sexual Assault. Violence Against Women. 1999;5(3):251-271. https://doi.org/10.1177/10778019922181211
46. Evcili F, Cesur B, Altun A, Güçtaş Z, Sümer H. Evlilik Öncesi Cinsel Deneyim: Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Görüş ve Tutumları. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2013;2(4):486-498. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/84257